

ПРО ВПЛИВ НА ДОВКІЛЛЯ

ЩОТИЖНЕВА ГАЗЕТА

СІЧЕНЬ 02, 2026 | № 01 (275)

УРЯД ВІДТЕРМІНУВАВ ПОЧАТОК ЗАСТОСУВАННЯ НОВОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ВІДХОДІВ ДЛЯ ОПОДАТКУВАННЯ

Уряд вніс зміни до постанови № 1102 від 20 жовтня 2023 року, якими передбачено, що новий Національний перелік відходів та Порядок класифікації відходів для цілей оподаткування будуть застосовуватися з 1 січня 2027 року.

Перенесення строку дозволить завершити підготовку та ухвалення змін до Податкового кодексу, якими буде узгоджено класифікацію відходів із податковими ставками.

Це забезпечить коректне нарахування екологічного податку за захоплення відходів, зменшить ризики зловживань при визначенні класу небезпеки відходів і збереже стабільність бюджетних надходжень.

Реалізація цього рішення також сприятиме належному впровадженню реформи управління відходами, створенню умов для зменшення обсягів їх накопичення, розвитку оброблення та переробки, а також зниженню негативного впливу відходів на довкілля з урахуванням інтересів бізнесу, держави та громад.

Екологічний податок — загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів.

НВ ПРО

РІДКІСНА МЕШКАНКА ПІВДЕННОГО БУГУ: ЩО ВАРТО ЗНАТИ ПРО МАРЕНУ ДНІПРОВСЬКУ

У порогах Південного Бугу живе справжня легенда річок — марена дніпровська.

Ця унікальна річкова зграйна риба мешкає винятково у проточній, чистій воді, чутлива до нестачі кисню у воді. Надає перевагу порожистим ділянкам і перекатам, місцям з кам'янистим, гальковим, щільним піщаним або глинистим дном. Веде придонний спосіб життя.

Саме тому порожисті ділянки Бугу залишаються одним з її останніх надійних прихистків.

Ця унікальна риба, занесена до Червоної книги України.

Марена має статус «зникаючий вид» і внесена не лише до Червоної книги України, а й до Європейського червоного списку.

Чому зникає марена дніпровська? Основні загрози — гідротехнічне будівництво, яке змінює природний режим річок, забруднення води та надмірний вилов у минулому.

Цікаво, що у 2018 році Нацбанк України присвятив марені дніпровській пам'ятні монети номіналом 2 та 10 гривень.

Вилов цієї риби суворо заборонений — за кожну особину передбачені значні штрафи.

І ще цікавим є той факт, що назва цієї риби *Barbus borysthenicus* — походить від давньогрецької назви Дніпра — Борисфен.

НВ ПРО

ЦІКАВІ ДАТИ ТИЖНЯ

2 січня — День наукової фантастики. Ця дата була обрана не випадково — це день народження одного з найбільших письменників-фантастів, Айзека Азімова, який також був професором біохімії. Він, разом із Робертом А. Гайнлайном («Зоряний десант») та Артуром К. Кларком («2001 рік: космічна одіссея»), вважається одним із трьох найвпливовіших авторів наукової фантастики всіх часів.

2 січня 1896 року Дзига Вертов, кінорежисер документального кіно, перший використовував методику «прихована камера». Його стрічка «Людина з кіноапаратом», знята в 1929 році, визнана найбільшим документальним фільмом всіх часів, згідно кінорейтингів BFI.

2 січня 1839 року Луї Дагер зробив першу фотозйомку Місяця.

3 січня 1888 р. у Вашингтоні власник фабрики з виробництва паперових сигаретних мундштуків Марвін Стоун отримав патент на соломинку для коктейлів.

4 січня 1970 р. учасники «The Beatles» в останній раз разом зібралися на студії для запису пісні «Let It Be».

4 січня 1936 року американський журнал *Billboard* вперше надрукував перелік грамплатівок, що найбільш розкуповувалися. Хіт-парад очолив джазовий скрипаль Джо Венуті з мелодією «Stop! Look! Listen!».

4 січня — Всесвітній день азбуки Брайля.

7 січня — День скам'янілостей — чудова нагода зануритись у захоплюючий світ геології та палеонтології.

НВ ПРО

Газета «ПРО ВПЛИВ НА ДОВКІЛЛЯ»

пропонує розміщення

оголошень та повідомлень відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»:

Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає ОВД — 6 600 грн

Оголошення про початок громадського обговорення звіту з ОВД — 3 500 грн

Повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди — від 1300 грн

Інформація про висновок з оцінки впливу на довкілля — 1300 грн

тел: +380 (50) 015-04-53, або e-mail: sphpro2020@gmail.com

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІР ОТРИМАТИ ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КОМПАНІЯ «ФОРМЕТ» (скорочено – ТОВ «КОМПАНІЯ «ФОРМЕТ»; код ЄДРПОУ – 45821884; юридична адреса: 03062, м. Київ, вул. Нивська, буд. 4г, оф. 168; телефон +38050 687 40 46), повідомляє про наміри щодо отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Підприємство займається переробкою лому і брухту алюмінію.

Адреса майданчика: 07400 Київська обл., м. Бровари, бульв. Незалежності, 26 В.

Мета: отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферу стаціонарними джерелами для новоствореного об'єкта.

Джерелами викидаються наступні забруднюючі речовини: Алюмінію оксид (0,000352 г/с; 0,98 т/рік); Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок не диференційованих за складом (0,043782 г/с; 0,042 т/рік); Оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту (0,045796 г/с; 0,34 т/рік); Азоту (1) оксид (N₂O) (0,003 т/рік); Діоксид сірки (діоксид та

триоксид) у перерахунку на діоксид сірки (0,036695 г/с; 1,428 т/рік); Оксид вуглецю (0,216245 г/с; 1,176 т/рік); Вуглецю діоксид (320,36 т/рік); Неметанові леткі органічні сполуки (НМЛОС) (0,287 т/рік); Метан (0,017 т/рік).

На підприємстві відсутні виробництв і технологічного устаткування, на яких повинні впроваджуватися найкращі доступні технології і методи керування. Підприємство не підлягає оцінці впливу на довкілля.

Аналіз даних інвентаризації джерел викидів свідчить про те, що фактичні викиди забруднюючих речовин менші, ніж нормативні граничнодопустимі викиди, заходи щодо скорочення обсягів викидів не плануються.

Встановлені нормативи гранично-допустимих викидів дотримуються. Перевищення гранично-допустимих концентрацій на межі санітарно-захисної зони відсутні.

Зауваження та пропозиції громадських організацій та окремих громадян щодо намірів підприємства просимо надсилати в місячний термін до Київської обласної військової адміністрації за адресою: 01196, м. Київ-196, площа Лесі Українки, 1; Тел. +38 044 286 84 11, zvern@koda.gov.ua.

ЗАКОНОПРОЕКТИ 14249 І 14250 ПРОЙШЛИ ПАРЛАМЕНТСЬКИЙ ПРОФІЛЬНИЙ КОМІТЕТ

22 грудня відбулося засідання Комітету з питань екологічної політики та природокористування, під час якого були розглянуті два законопроекти про внесення змін до законодавства про надра.

Комітет розглянув законопроект про внесення змін до Кодексу України про надра щодо вдосконалення правового регулювання надрокористування та забезпечення гарантій

інвесторам (реєстр. № 14249). Питання умов користування надрами та права на купівлю видобутку на ринкових комерційних умовах є також одним з ключових предметів Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про створення Американсько-українського інвестиційного фонду відбудови, ратифікованої Законом України від 08.05.2025 № 4417-IX. За результатами розгляду Комітет ухвалив висновок та прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти його за основу.

Також Комітет розглянув законопроект про внесення змін до законодавчих актів України щодо уточнення окремих положень у сфері надрокористування (реєстр. № 14250). Метою прийняття законопроекту визначено уточнення законодавчих актів у сфері надрокористування через внесення змін до Кодексу України про надра, Гірничого закону України, законів України “Про нафту і газ” і “Про регулювання містобудівної діяльності”. За результатами обговорення рекомендовано прийняти його за основу.

GEOnews

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОТРИМАННЯ ВИСНОВКУ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФГ АГАТ»

Відповідно до ч. 4 ст. 4 ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля», **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФГ АГАТ»** інформує, що **29.12.2025 р., Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України було видано висновок з оцінки впливу на довкілля №61/6101-14234/1** планованої діяльності «*Реконструкція тваринницького комплексу в товарний свиногомплекс-репродуктор на 4620 продуктивних свиноматок, що знаходиться за адресою: вул. Польова, 4, с. Зоря, Дніпровського району, Дніпропетровської області*» **та вважає допустимим провадження планованої діяльності** з огляду на нижченаведене, а саме на те, що: на підставі наведених у Звіті з ОВД оцінок впливів на компоненти довкілля (грунти та геологічне середовище, атмосферне повітря, водне середовище, рослинний і тваринний світ, природно-заповідний фонд, клімат і мікроклімат, соціальне та техногенне середовище) сукупний вплив планованої діяльності є допустимим; за результатами аналізу звіту з оцінки впливу на довкілля встановлено, що основний вплив планованої діяльності очікується на ґрунт, геологічне, повітряне та водне середовища. При виконанні екологічних умов, встановлених для планованої діяльності, зазначені впливи на компоненти довкілля можуть характеризуватись як екологічно допустимі.

Реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності – **14234.**

З матеріалами висновку з оцінки впливу на довкілля у повному обсязі можна ознайомитися на порталі Єдиного державного реєстру з оцінки впливу на довкілля, за посиланням <https://my.eco.gov.ua/ovd-citizen>.

УРЯД ЗАПРОВАДЖУЄ ЕЛЕКТРОННЕ ДЕКЛАРУВАННЯ ПРАВА НА ПРОМИСЛОВЕ РИБАЛЬСТВО

Кабінет Міністрів України ухвалив рішення про запуск експериментального проєкту з електронного декларування права на промислове рибальство та дослідний вилов. Відповідна постанова «Про реалізацію експериментального проєкту щодо деяких питань декларування права на рибальство в електронній формі» прийнята 23 грудня 2025 року.

Згідно з документом суб'єкти рибного господарства, які планують рибалити у промислових масштабах або здійснювати дослідний вилов зобов'язані щороку до 1 листопада декларувати право на це шляхом подання відповідної електронної декларації через Єдину державну електронну систему управління галуззю рибного господарства.

Реалізація постанови забезпечить: прозорий та уніфікований процес подання документів;

спрощення взаємодії бізнесу з державою;

можливість держави збирати, аналізувати та узагальнювати дані про компанії, що планують здійснювати промисловий вилов.

«Електронне декларування – це ще один крок до повної цифровізації рибної галузі та прозорості промислового рибальства. Ми спрощуємо процедури для бізнесу, мінімізуємо адміністративні бар'єри та забезпечуємо ефективний контроль за використанням водних біоресурсів. Такий підхід посилює конкуренцію, підтримує сталість ресурсу і створює додану вартість для економіки України», – наголосив заступник Міністра економіки, довкілля та сільського господарства України Тарас Висоцький.

Запуск електронного декларування сприятиме раціональному викорис-

танням водних біоресурсів, зростанню надходжень до бюджету, розвитку аквакультури та промислового рибальства.

Документ розроблено Мінекономіки.

НВ ПРО

ДІАЛОГ МІНЕКОНОМІКИ ІЗ ГРОМАДСЬКІСТЮ В УПРАВЛІННІ ВОДНИМИ РЕСУРСАМИ

У Міністерстві економіки, довкілля та сільського господарства України відбулася робоча зустріч із представниками громадських організацій, присвячена ключовим викликам і рішенням у сфері управління водними ресурсами та охорони довкілля. Діалог пройшов під головуванням заступниці Міністра Ірини Овчаренко та був зосереджений на практичних кроках реалізації державної водної політики.

До обговорення долучилися представники громадських організацій «Українська природоохоронна група», «Екодія», міжнародної благодійної організації «Екологія-Право-Людина» та ANTS – експерти, які системно працюють з питаннями водної політики та екологічної безпеки.

Під час зустрічі сторони зосередилися на ключових питаннях:

Імплементация Нітратної директиви ЄС. Учасники зустрічі обговорили подальші кроки з визначення зон, вразливих до нітратного забруднення, а також підготовки програм заходів для захисту вод. Окремо окреслено плани відновлення моніторингу підземних вод, що заплановано почати з 2026 року.

Оновлення державного водного кадастру. Під час обговорення підтверджено успіхи цифровізації кадастру: наразі у цифровий формат переведено близько 80 тисяч об'єктів. Учасники узгодили подальші кроки співпраці щодо інтеграції даних і забезпечення повноти інформації про всі водні ресурси країни.

Меліорація земель та охорона водних ресурсів. Експерти звернули увагу на необхідність суворого дотримання екологічних вимог під час меліоративних робіт. Було підкреслено, що впровадження системних рішень є ключовим для ефективного захисту водних об'єктів під час проведення меліорації.

Виконання Планів управління річковими басейнами (ПУРБ). За інформацією учасників, розпочато реалізацію заходів стратегічного документу щодо підтримання доброго стану водних об'єктів. Наразі виконано близько 30% запланованих у ПУРБ заходів, а ще 20 ініціатив перебувають у процесі реалізації для досягнення встановлених екологічних цілей.

Потенційні екологічні ризики малих ГЕС. Сторони погодилися на необхідності ретельної оцінки впливу малих гідроелектростанцій на довкілля. Особливий акцент зроблено на збереженні річок, що нині перебувають у відмінному екологічному стані, та на попередженні їх деградації.

«Залучення громадськості до формування й реалізації водної політики є важливою умовою її результативності. Саме фаховий діалог дозволяє знаходити збалансовані рішення, які враховують як економічні потреби держави, так і необхідність збереження довкілля. Мінекономіки послідовно впроваджує європейські підходи до управління водними ресурсами, орієнтуючись на екологічні вимоги, науково обґрунтовані рішення та довгострокову стійкість. Такий підхід є основою для ефективної водної політики, зокрема в умовах складних викликів, з якими сьогодні стикається країна», – наголосила Ірина Овчаренко.

За підсумками зустрічі учасники домовилися про подальшу співпрацю, координацію дій та обмін інформацією для виконання пріоритетних завдань державної політики у сфері управління водними ресурсами та охорони довкілля.

НВ ПРО

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОТРИМАННЯ ВИСНОВКУ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СК АКОРД» інформує про те, що Одеською обласною державною адміністрацією департаментом екології та природних ресурсів видано Висновок з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності «Нове будівництво мультимодального суховантажного терміналу на території земельної ділянки за кадастровим номером 5124110100:02:001:0320 в м. Рені Ізмайльського району Одеської області» № 05-08/13948/1 від 29.12.2025 р. та Звіт про громадське обговорення № 05-08/13948/2 від 29.12.2025 р.

КОМІТЕТИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ПРИЙНЯЛИ РІШЕННЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ СПІЛЬНОГО ЗАСІДАННЯ

Комітет з питань інтеграції України до ЄС спільно з Комітетом з питань екологічної політики та природокористування за результатами виїзного засідання на Закарпаття ухвалили підсумкове рішення.

Спільне виїзне засідання Комітетів відбулося 7-8 листопада цього року. Його метою було вивчення ситуації довкола будівництва вітрових електростанцій у гірських районах Закарпаття, дотримання вимог екологічного законодавства та міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

У підсумковому рішенні Комітети закликають:

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, Міністерство енергетики, Мінрозвитку громад та територій України, Закарпатську обласну державну адміністрацію та представників відповідних громад дотримуватися вимог чинного законодавства у сфері будівництва та проведення стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля, згідно з євроінтеграційними зобов'язаннями України;

до 31 січня 2026 року зазначені інституції мають підготувати комплексний висновок про екологічні ризики будівництва вітропарків у субальпійській зоні Українських Карпат, з урахуванням положень Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат та інших євроінтеграційних зобов'язань України;

також до 31 січня 2026 року - проаналізувати стан реалізації діючих та запланованих проектів у сфері вітроенергетики в Закарпатській області - чи відповідають вони екологічним вимогам чинного законодавства та чи враховують екологічні ризики;

розглянути альтернативні варіанти розміщення частини вітрових установок на територіях з низьким рівнем екологічної вразливості;

визначити чіткі критерії вибору територій для розміщення вітроенергетичних об'єктів, передбачивши пріоритет їхнього розвитку на рівнинних або антропогенно змінених територіях, поза межами природоохоронних зон і Карпатського біосферного

регіону.

Рекомендувати Кабінету Міністрів України до 31 січня 2026 року:

доручити відповідним центральним органам виконавчої влади провести інвентаризацію інвестиційних проектів у сфері відновлюваної енергетики та визначити ті, що потребують додаткової екологічної оцінки або коригування умов реалізації;

провести координаційну нараду під головуванням Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції за участі представників Європейського Союзу, міжнародних партнерів з розвитку та державних органів влади для напрацювання проектів рішень щодо усунення прогалин у нормативно-правовому регулюванні у сфері екологічної політики та природокористування при будівництві вітрових електростанцій;

забезпечити проведення перевірки щодо дотримання законодавства посадовими особами Державної інспекції архітектури та містобудування України.

Закарпатській облдержадміністрації та Закарпатській обласній раді Комітети, зокрема, рекомендують дотримуватися Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», у тому числі залучати громадськість до обговорення питань, присвячених внесенню змін у схему планування Закарпатської області та надавати доступ до відповідних матеріалів у визначені законодавством терміни.

На лютий-березень 2026 року євроінтеграційний та екологічний Комітети планують провести ще одне спільне засідання, на якому заслухають відповідні державні органи влади щодо виконання результатів.

НВ ПРО

ОРІЄНТОВНИЙ ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖГЕО- НАДРАМИ КОНСУЛЬТАЦІЙ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Наказом №476 від 29.12.2025 р. затверджено Орієнтовний план проведення Державною службою геології та надр України консультацій з громадськістю на 2026 рік. Орієнтовний план включає в себе такі питання та проекти:

Лютий 2026 року – Публічний звіт Голови Держгеонадр про результати роботи Державної служби геології та надр України у 2025 році.

Березень 2026 року – Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою геології та надр».

Квітень 2026 року – Проект наказу Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України «Про затвердження Інструкції із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до геолого-економічного вивчення ресурсів перспективних ділянок та запасів родовищ вуглеводнів».

Червень 2026 року – Проект наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Методики віднесення масиву підземних вод до одного з класів кількісного та хімічного станів масиву підземних вод».

Серпень 2026 року – Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку проведення аукціону (електронних торгів) з продажу спеціального дозволу на користування надрами».

Жовтень 2026 року – Проект наказу Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України «Про затвердження Інструкції із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до родовищ питних і технічних підземних вод».

Листопад 2026 року – Проект Закону України «Про внесення змін до Водного кодексу України».

Протягом 2026 року – Громадське обговорення проектів нормативно-правових актів.

Протягом 2026 року – Надання спеціальних дозволів на користування надрами, їх продажу на аукціоні (електронних торгах), процедура продовження строку дії, внесення змін до дозволу. Реєстрація форм 3-ГР, внесення даних по артезіанським, нафтогазовим свердловинам та подача щорічної звітності за формами 5-ГР, 6-ГР, 7-ГР.

Грудень 2026 року – Обговорення орієнтовного плану проведення консультацій з громадськістю на 2027 рік.

GEOnews

АГРОВИРОБНИЦТВО УКРАЇНИ У 2025 Р: РЕЗУЛЬТАТИ СЕЗОНУ ТА ПОРІВНЯННЯ З ЄС

Інтеграція України до Європейського Союзу - це формування потужного аграрного виробника з високим потенціалом зростання, що підвищує стійкість ЄС до глобальних продовольчих викликів.

Так, за інформацією Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства, попри повномасштабну війну та складні погодні умови Україна завершила збір врожаю у 2025 році, аграрії збрали 57,6 млн тонн зернових і 17,3 млн тонн олійних культур. Після завершення збирання кукурудзи загальний обсяг виробництва зернових очікується на рівні близько 60 млн тонн.

Зазначені показники мають особливе значення в контексті євроінтеграційного курсу України. За обсягами виробництва зернових Україна вже сьогодні посідає друге місце серед країн Європейського Союзу – після Франції (63,1 млн тонн), випереджаючи Німеччину (45,2 млн тонн) і Польщу (36,5 млн тонн).

У виробництві кукурудзи Україна є безумовним лідером: у 2025 році зібрано 23,5 млн тонн, тоді як загальний обсяг виробництва цієї культури в ЄС становить 57 млн тонн. За сьогошнім Україна також утримує лідерство – 9 млн тонн проти 8,5 млн тонн у всіх країнах ЄС разом.

Середня врожайність зернових в Україні у 2025 році становить 5,08 т/га – лише на 14% нижче за середній показник у країнах ЄС. За цим рівнем Україна перебуває на 18-му місці серед 27 держав Євросоюзу та випереджає окремі великі аграрні країни: врожайність в Україні на 15% вища, ніж в Іспанії, та на 11% – ніж у Румунії.

Водночас провідні європейські виробники – Франція та Німеччина демонструють врожайність зернових на 42-48% вищу за українську. Цей розрив не пов'язаний із кліматичними умовами, адже виробництво в цих країнах зосереджене на схожих агрокліматичних широтах. Це свідчить про значний потенціал України для підвищення врожайності за рахунок інвестицій, сучасних технологій, розвитку аграрної інфраструктури та доступу до фінансування.

Зазначається, що Україна вже є одним із ключових виробників зерна в Європі та світі. Український

агросектор не створює загроз для ринку ЄС, а навпаки – посилює стабільність постачання та зміцнює глобальну продовольчу безпеку.

НВ ПРО

ВИКРИТО СХЕМУ НЕЗАКОННОГО ЗАВОЛОДІННЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЄЮ

За процесуального керівництва прокурорів Офісу Генерального прокурора повідомлено про підозру трьом учасникам схеми заволодіння електричною енергією без її фактичної оплати. За даними слідства, внаслідок таких дій ПрАТ «НЕК «Укренерго» завдано шкоди на 168 млн грн.

Директору комерційного підприємства та колишньому директору електропостачальника інкриміновано привласнення коштів ПрАТ «НЕК «Укренерго» (ч. 5 ст. 191 КК України).

Відповідальній посадовій особі ПрАТ «НЕК «Укренерго» інкриміновано зловживання службовим становищем з метою одержання неправомірної вигоди для іншої юридичної особи (ч. 2 ст. 364 КК України). За даними слідства, посадовець умисно не застосував передбачені законодавством заходи реагування до електропостачальника.

Слідством встановлено, що посадові особи промислового підприємства ініціювали укладення договору постачання електричної енергії з підконтрольним постачальником, при цьому фактично не маючи наміру оплачувати спожиті обсяги.

Водночас електропостачальник, за даними слідства, не закуповував електричну енергію у встановленому порядку, а отримував її за рахунок небалансів, сформованих оператором системи передачі. Обов'язкові платежі за небаланси не здійснювалися.

Посадовець ПрАТ «НЕК «Укренерго», обіймаючи керівну посаду та маючи повноваження щодо адміністрування розрахунків на ринку електричної енергії, умисно не вжив передбачених законодавством заходів реагування.

У результаті, за даними слідства, безпідставно відпущено понад 82 тис. МВт·год електричної енергії, загальна вартість якої становить понад 168 млн грн, що спричинило матеріальну шкоду ПрАТ «НЕК «Укренерго» та призвело до тяжких наслідків.

Під час обшуків за місцем проживання підозрюваних вилучено чорнові записи та документи, що мають

доказове значення.

Досудове розслідування здійснюється Головним слідчим управлінням Національної поліції України за оперативного супроводу Департаменту стратегічних розслідувань Нацполіції.

НВ ПРО

ЯК ЗМІНЮВАВСЯ ПОПИТ НА ЕНЕРГООБЛАДНАННЯ ЗА ЧАС ВТОРГНЕННЯ

На тлі регулярних відключень електроенергії в Україні стабільно зростає попит на товари для автономного живлення. Замовлення павербанків, портативних станцій, генераторів і супутнього обладнання збільшилися на десятки відсотків. Про зміну споживчих запитів розповів керівник відділу продажів і комерційної доставки компанії Андрій Свиницький.

Перший різкий сплеск попиту був зафіксований у жовтні 2022 року — після масованих атак на енергетичну інфраструктуру. Тоді українці масово замовляли прості мобільні рішення: ліхтарики, павербанки, базові зарядні станції. Попит зріс у 8–10 разів порівняно з довоєнним періодом.

У 2023 році споживачі почали переходити на потужніші системи резервного живлення. У другій половині року, особливо з настанням холодів, значно зріс імпорту генераторів та зарядних станцій. За даними Meest China, на генератори середньої потужності та інвертори з акумуляторами припадало до 70% усіх замовлень енергообладнання. Додатковим стимулом стало скасування мита й ПДВ на імпорту цієї продукції.

У 2024 році сформувалася нова тенденція — перехід до системної автономії. У червні–серпні кількість замовлень на потужні зарядні станції, інвертори та акумулятори зросла на 75% у порівнянні з аналогічним періодом 2023 року.

Нині попит на автономні джерела електропостачання залишається високим і рівномірним. Водночас більшість користувачів потребують професійних консультацій — з підбору обладнання, розрахунку ємності акумуляторів і оптимальної конфігурації систем.

Загалом за кілька років попит змістився від тимчасових рішень до повноцінних систем безперебійного живлення, здатних автоматично забезпечувати електроенергією цілі приміщення під час блекаутів.

НВ ПРО

ПІДСУМКИ ТА НАСТУПНІ КРОКИ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО ФОНДУ ВІДБУДОВИ

Україна та Сполучені Штати підбили підсумки 2025 року щодо формування Американсько-Українського Інвестиційного Фонду відбудови (United States–Ukraine Reconstruction Investment Fund). Упродовж року сторони пройшли ключові етапи — від підписання угоди й офіційного запуску Фонду до формування системи управління, призначення інвестиційного радника та затвердження інвестиційних правил.

Наступний фокус на 2026 рік — перехід Фонду до повноцінної операційної роботи та підготовка перших інвестиційних рішень.

«У 2025 році ми фактично з нуля вибудували інституційну рамку Фонду — так, щоб він став практичним інструментом стратегічного партнерства України та США і працював за зрозумілими міжнародними правилами. Це важливо не тільки для запуску самого механізму — це сигнал ринку, що інвестиційні рішення щодо України можуть ухвалюватися прозоро і передбачувано. Ми запустили Фонд, сформували управління, залучили інвестиційного радника та затвердили стратегію і протоколи. У 2026 році пріоритет — сформувати портфель і перейти до перших інвестиційних рішень, які зміцнюватимуть економіку України та стійкість ланцюгів постачання», — зазначив Міністр економіки, довкілля та сільського господарства України Олексій Соболев.

Хронологія ключових рішень у 2025 році розпочалася в ніч на 1 травня, коли Україна та США підписали стратегічну угоду про створення Інвестиційного фонду відбудови та партнерство у сфері критичних корисних копалин. Документ підписали перша віцепрем'єр-міністерка — міністерка економіки Юлія Свириденко та

міністр фінансів США Скотт Бессент. Угода закріплює принципи рівноправного партнерства 50/50, інвестування виключно в Україну, відсутність боргових зобов'язань України та збереження державного контролю над ресурсами.

23 травня 2025 року після набрання чинності Угодою Фонд було офіційно запущено. Початковий капітал сформовано із внесків обох сторін у рівних частках — по \$75 млн від США через Корпорацію фінансування міжнародного розвитку США (DFC) та від України, разом \$150 млн стартового капіталу. У 2025 році також було сформовано українське представництво у Керівній раді Фонду.

3 вересня 2025 року відбулося перше засідання Керівної ради Фонду. На ньому було затверджено основні принципи роботи, структуру управління та регламенти профільних комітетів, а також визначено розподіл ролей між ними.

14 листопада 2025 року під час конференції ReBuild Ukraine Україна та США оголосили про призначення інвестиційного радника Фонду — Alvarez & Marsal (A&M). Компанія надаватиме стратегічну інвестиційну підтримку, зокрема у підготовці проєктів, проведенні комплексної перевірки та фінансовому аналізі для визначення й оцінки потенційних інвестиційних можливостей.

Завершальним блоком рішень року стало засідання 18 грудня 2025 року, коли Рада директорів Фонду затвердила інвестиційну стратегію та ухвалила інвестиційні протоколи, необхідні для переходу до повноцінної операційної роботи на початку 2026 року.

«Для бізнесу важливо розуміти просту річ: Фонд переходить у режим, де є визначені правила, інституції та відповідальність за кожен етап — від подання пропозиції до ухвалення інвестиційного рішення. У 2026 році наше завдання — забезпечити відкритий

і зрозумілий вхід для проєктів, щоб Фонд працював як практичний інструмент залучення капіталу в стратегічні сектори та створення робочих місць», — наголосив заступник Міністра економіки, довкілля та сільського господарства України Єгор Перелигін.

Фонд зосередиться на інвестиціях у критичні мінерали, енергетику, транспорт і логістику, інформаційно-комунікаційні технології та інноваційні технології. У січні 2026 року Фонд планує запустити публічний вебсайт, через який спонсори проєктів зможуть подавати пропозиції для розгляду. Орієнтир роботи на 2026 рік — підготовка та ухвалення перших інвестиційних рішень, включно з першими трьома проєктами, до кінця 2026 року.

GEOnews

ШВЕЦІЯ ПЕРЕРАХУВАЛА УКРАЇНІ 63,8 МЛН ЄВРО НА ПІДТРИМКУ ЕНЕРГЕТИКИ

Шведське агентство з міжнародного розвитку (SIDA) перерахувало до Фонду підтримки енергетики України 63,82 мільйона євро, повідомила пресслужба Міненерго.

Тепер загальний обсяг внесків SIDA до Фонду складає 203,08 мільйони євро. З них 44,68 млн євро надійшли на окремий спеціальний рахунок для гарантування ядерної безпеки.

Завдяки фінансовій допомозі Швеції закуплено обладнання для проєкту з розбудови розподіленої генерації в одному з найбільш енергодефіцитних регіонів України. Також за кошти SIDA закуплено обладнання для НЕК «Укренерго» й операторів систем розподілу Херсонської, Запорізької та Чернігівської областей.

Швеція – другий найбільший донор Фонду після Німеччини.

Станом на 25 грудня 2025 року у Фонд надійшли грантові кошти у сумі понад 1,521 млрд євро, і з них протягом грудня – 258 мільйонів євро нових внесків.

GEOnews

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОТРИМАННЯ ВИСНОВКУ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ПРАЙМ СЕНД» інформує про те, що Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України видано Висновок з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності «Геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка, корисних копалин з подальшим випробуванням корисних копалин (промислова розробка родовищ) та рекультивація ділянки Піщаний Кийлів площею 6,4 га» № 61/6101-13396/1 від 25.12.2025 р. та Звіт про громадське обговорення № 61/6101-13396/2 від 25.12.2025 р.

ДЕРЖЕКОІНСПЕКЦІЯ, АСВІДА ТА YOUCONTROL: ЗМІЩЕННЯ СПІВРОБІТНИЦТВА

У грудні 2025 року представники компанії YouControl, Державної екологічної інспекції України та ГО «Асоціація відкритих даних» уклали Меморандум про співпрацю.

У фокусі тристороннього партнерства — посилення екологічної відповідальності, розвиток і впровадження стандартів сталого розвитку, підвищення прозорості бізнес-середовища та підтримку доброчесного підприємництва в Україні.

«Меморандум фіксує спільну рамку співпраці, де особливий акцент зроблено на прозорості, антикорупційних запобіжниках і відповідальному обміні актуальною інформацією. Це фундамент для практичних інструментів і спільних заходів, які допомагатимуть зменшувати ризики та підсилити довіру до правил гри», — каже голова ГО «Асоціація відкритих даних» Наталія Черногуб.

Документ визначає співпрацю у сферах охорони довкілля, раціонального використання та відтворення природних ресурсів, впровадження інноваційних підходів і розвитку громадянського суспільства. Сторони координуватимуть дії для досягнення спільної мети в ключових напрямках співпраці, зокрема через:

- поширення інформації, створеної у рамках співробітництва, на веб-ресурсах і в комунікаційних каналах;

- використання інформаційно-аналітичних ресурсів;

- організацію та проведення спільних заходів (зустрічі, семінари, тренінги, круглі столи, конференції тощо).

«Україна починає будувати нову модель екологічного контролю — прозору, цифрову та орієнтовану на запобігання шкоді довкіллю», — зазначав т.в.о. Голови Держекоінспекції Олександр Субботенко.

Окремо учасники підтвердили дотримання принципів прозорості, відкритості та антикорупційних стандартів під час реалізації домовленостей.

«Цим Меморандумом ми підтверджуємо спільні наміри посилювати цілі сталого розвитку та культуру відповідального підприємництва в Україні, — підкреслює заступник директора з правових питань компанії YouControl Данило Глоба, додавши:

Для нас принципово важливо, щоб відкриті дані й аналітика працювали на доброчесність, прозорість рішень і реальні зміни в практиках бізнесу та державного контролю».

GEOnews

ТРИ ІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ ВКЛЮЧЕНО ДО РЕЄСТРУ

Кабінет Міністрів України ухвалив рішення про включення двох нових індустриальних парків — «ФУРСИ» (Київська область) та «МІСТО ДІЙ» (Львівська область) — до Реєстру індустриальних (промислових) парків. Реалізація цих проєктів дозволить створити загалом понад 1000 нових робочих місць у секторі переробної промисловості.

Індустриальний парк «ФУРСИ» розташований на території Фурсівської сільської територіальної громади Білоцерківського району Київської області. Проєкт площею 11,0215 га, на цій території планується створення орієнтовно 500 нових робочих місць. Для розвитку парку ініціатор — ТОВ «ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ПАРК «ФУРСИ»» — планує залучити майже 992 млн грн інвестицій. Фінансування здійснюватиметься за рахунок власних коштів ініціатора, державного стимулювання, а також приватних інвестицій майбутніх учасників.

Індустриальний парк «МІСТО ДІЙ» створено у місті Дрогобич Львівської області. Парк площею 21,61 га забезпечить роботою близько 550 фахівців. Загальний обсяг капітальних інвестицій у розбудову парку оцінюється у 188,7 млн грн. Ініціатор проєкту планує спрямувати понад 130,8 млн грн власних коштів протягом 2025–2028 років. Додатковим джерелом розвитку стануть кошти учасників (близько 5,33 млн грн), акумульовані завдяки податковим пільгам (звільнення від податку на прибуток).

На території нових парків розвиватимуться підприємства за наступними пріоритетними напрямками:

- «ФУРСИ»: виробництво металевих виробів, електричного устаткування та машин; харчова промисловість; науково-технічна діяльність, сфера ІТ та телекомунікацій.

- «МІСТО ДІЙ»: виготовлення будівельних матеріалів, деревообробка, виробництво напоїв та паперу, електроніка, машинобудування, харчова промисловість та альтернативна

енергетика.

«Розвиток мережі індустриальних парків є важливою складовою політики “Зроблено в Україні”. Включення парків “ФУРСИ” та “МІСТО ДІЙ” до Реєстру — це чіткий сигнал інвесторам про підтримку переробної промисловості з боку держави. Створення нових виробничих потужностей на Київщині та Львівщині не лише стимулюватиме регіональний розвиток і наповнюватиме місцеві бюджети, а й сприятиме впровадженню новітніх технологій та створенню якісних робочих місць для наших громадян», — зазначив заступник Міністра економіки, довкілля та сільського господарства України Віталій Кіндратов.

Також 24 грудня Кабінет Міністрів України ухвалив рішення про включення індустриального парку «РОКИТНЕ ЕКО ПАРК» до Реєстру індустриальних (промислових) парків. Проєкт реалізовуватиметься на території Рокитнянської селищної територіальної громади Білоцерківського району Київської області. Ініціатором виступило ТОВ «Рокитнянський цукровий завод».

Загальна площа індустриального парку становить 10,2106 га. Концепція розвитку передбачає створення орієнтовно 400 нових робочих місць у переробній промисловості. Для розбудови інженерно-транспортної інфраструктури та об'єктів парку планується залучити близько 540,4 млн грн коштів з різних джерел, а саме залучення власних інвестицій ініціатора створення, коштів керуючої компанії, державного стимулювання, приватного фінансування, інвестицій майбутніх учасників та інших суб'єктів.

Важливою особливістю проєкту є вже налагоджена співпраця з партнерами: ініціатором підписано договір про створення та функціонування парку з керуючою компанією ТОВ «ТЕО ГРІН ІНВЕСТ». Крім того, за попередніми домовленостями, майбутній учасник — компанія «Україна 2001» — планує вкласти у розвиток своїх потужностей у межах парку близько 467 млн грн.

На території «РОКИТНЕ ЕКО ПАРК» планується розміщення підприємств у таких сферах: виробництво харчових продуктів, переробка сільськогосподарської продукції, виробництво будівельних матеріалів, альтернативна енергетика.

НВ ПРО

УКРАЇНЦЯМ СТАРШЕ 40 РОКІВ ДАДУТЬ 2000 ГРН НА ЧЕКАП ЗДОРОВ'Я

З 1 січня 2026 року в Україні стартує програма безоплатного медичного обстеження для людей старше 40 років. Кожен учасник зможе пройти комплексний скринінг здоров'я та отримати для цього 2000 гривень безготівкової підтримки.

Кожна людина після досягнення 40 років отримає сповіщення в застосунку "Дія" рівно через 30 днів після дня народження. У повідомленні буде пропозиція пройти скринінг здоров'я.

Після підтвердження участі на спеціальну "Дія.Картку" автоматично нарахують 2000 грн, які можна використати лише для оплати скринінгу в медичних закладах, що включені до переліку Національної служби здоров'я України (НСЗУ). Зазначається, що це можуть бути як державні клініки, так і приватні або комунальні. Далі людина записується до обраного закладу охорони здоров'я, незалежно від місця проживання або реєстрації.

Обстеження проходитиме в межах одного візиту – тривалістю 60-90 хвилин. Після завершення послуга оплачується "Дія.Карткою" прямо в медичному закладі. Водночас для тих, хто не користується "Дією", передбачено інший варіант. Можна оформити пластикову банківську картку, подати заявку до ЦНАП, за тиждень отримати повідомлення про зарахування коштів та пройти той самий скринінг, що й користувачі застосунку.

У МОЗ наголошують, що пакет сформований на основі доказової медицини. До нього входять:

- фізикальне обстеження – вимірювання артеріального тиску, частоти серцевих скорочень, ваги, зросту, окружності талії, розрахунок індексу маси;
- опитування щодо способу життя та скринінг симптомів для виявлення ризиків відповідних захворювань;

- лабораторні дослідження, зокрема ліпідограма, глікований гемоглобін, а також за показаннями – електроліти, креатинін сироватковий, розрахунок швидкості клубочкової фільтрації, співвідношення альбумін сечі/креатинін сечі;

- оцінка ментального здоров'я – короткий опитувальник для визначення рівня стресу й тривожності;

- консультація лікаря з оцінки ризиків серцево-судинних захворювань,

діабету та формування персоналізованих рекомендацій.

Після отримання результатів лікар надає пацієнту персональні рекомендації щодо подальших дій для збереження або поліпшення здоров'я.

НВ ПРО

НАВИЩО БІОЛОГИ ВСТАНОВЛЮЮТЬ GPS-ТРЕКЕРИ ТА КАМЕРИ НА ПІНГВІНІВ?

Вчені з Норвезького полярного інституту почали спостереження для Комісії зі збереження морських живих ресурсів Антарктики (CCAMLR) в межах проєкту «Predator monitoring on the Antarctic Peninsula». Його мета — науково обґрунтувати створення нових природоохоронних морських територій в Антарктиці.

Цей полярний регіон — ключовий для життя та харчування багатьох видів тварин. Тут є великі скупчення крилю, яким живляться кити, пінгвіни та тюлені. Ці тварини зосереджені в певних локаціях, значна частина яких досі залишається відкритою для судноплавства та іншої людської діяльності.

Щоб надати таким територіям належний захист, потрібні докази, що вони є критично важливими для виживання антарктичних мешканців, а не лише місцями їхнього тимчасового перебування. Саме тому науковці вивчають життя, поведінку та особливості харчування тварин, використовуючи сучасні цифрові датчики.

У такому дослідженні цього разу норвезьким колегам допомагають українські біологи. Спільно вони тимчасово встановили на пінгвінів два типи сенсорів. GPS-трекери фіксують маршрут пінгвіна та глибину його занурень. Їх кріплять приблизно на три тижні. Навіть якщо трекер з часом губиться, частина даних встигає надійти вченим. Мінікамери чіпляють лише на одну добу, щоб мінімізувати вплив на тварину. Відео з них дозволяє зрозуміти, що саме відбувається з пінгвіном, а також валідувати дані GPS-трекера: чи птах харчується, чи відпочиває, чи просто рухається. Сенсори не шкодять пінгвінам і встановлюються лише у період гніздування. У цей час тварини гарантовано повертаються до своїх гнізд і датчики можна безпечно зняти.

Такі спостереження допоможуть у майбутньому краще обґрунтувати необхідність захисту антарктичних екосистем, попри різні позиції окремих

країн. Зокрема росії та Китаю, які виступають проти створення природоохоронних морських територій.

НВ ПРО

ФАО І НІМЕЧЧИНА ПІДТРИМУЮТЬ ЦИФРОВІЗАЦІЮ ЛІСОВОГО КАДАСТРУ УКРАЇНИ

Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО) за фінансової підтримки Уряду Німеччини передала сучасне технічне обладнання державному підприємству «Укрдержліспроєкт». Допомога спрямована на підтримку польових досліджень, цифровізацію Державного лісового кадастру та забезпечення безперервності сталого управління лісовими ресурсами в умовах війни.

У межах проєкту «Укрдержліспроєкт» отримав два автомобілі для виїздів на лісові ділянки та проведення польових досліджень, а також шість сучасних робочих станцій для опрацювання геоінформаційних даних та підготовки карт лісових масивів. Це дозволить підвищити якість збору та аналізу інформації, сприятиме цифровій трансформації лісового кадастру.

«Українські лісівники продовжують працювати з надзвичайною стійкістю, попри всі виклики війни. Їхня щоденна робота зі збору польових даних і моніторингу є важливою для збереження лісових ресурсів. Підтримка з боку ФАО та Уряду Німеччини дозволяє цю роботу продовжувати та зберігає курс розвитку лісового сектору України відповідно до європейських підходів», – зазначив заступник Міністра економіки, довкілля та сільського господарства України Тарас Висоцький.

У свою чергу, Шахноза Мумінова, керівниця Офісу ФАО в Україні, зазначила, що рішення, які ухвалюються у сфері лісового господарства сьогодні, формуватимуть екосистеми та кліматичну стійкість на десятиліття вперед.

Отримана допомога сприятиме зміцненню інституційної спроможності лісового сектору, забезпеченню безперервного управління лісами та підтримці довгострокових реформ. Крім того, наближає Україну до стандартів Європейського Союзу, зокрема вимог Регламенту ЄС щодо запобігання знелісненню та деградації лісів (EUDR), що є важливим для доступу до європейських ринків і сталого відновлення галузі.

GEOnews

СТРОКИ ОБОВ'ЯЗКОВОГО ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТІЖНИХ ТЕРМІНАЛІВ ДЛЯ ФОП

Уряд відтермінував строки обов'язкового використання платіжних терміналів для ФОП 1-ї групи — до завершення воєнного стану та ще на три місяці після його скасування. Про це повідомила Прем'єр-міністр Юлія Свириденко.

«Рішення ухвалили у відповідь на звернення малого бізнесу, для яких обслуговування POS-терміналів сьогодні створює додатковий фінансовий тиск.

Це дасть можливість найдрібнішим підприємцям працювати й зберігати дохід в умовах війни, перебоїв з електропостачанням та логістичних обмежень», — наголосила Очільниця Уряду.

За її словами, відтермінування також дає бізнесу час підготуватися до переходу на безготівкові розрахунки й у майбутньому обрати зручний спосіб для оплати: POS-термінали, мобільні застосунки або QR-коди.

НВ ПРО

В УКРАЇНІ ЗАПУСКАЮТЬ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ ЧЕК

Кабінет Міністрів України ухвалив постанову, якою врегулював запуск єЧеку — національного електронного чека. Документ визначає порядок функціонування сервісу та правові умови його впровадження.

єЧек — це електронний чек, який покупець отримує у своєму банківському застосунку після оплати картою — у магазині або онлайн. Він зберігається в цифровому форматі та завжди доступний для повернення товару, обміну чи гарантійного обслуговування.

Запровадження єЧеку є частиною ширшого курсу держави на дерегуляцію, цифровізацію сервісів і зменшення зайвого адміністративного навантаження. Сервіс не є обов'язковим: покупець може отримати паперовий чек, або обидва види одночасно.

«Запуск єЧеку — це відповідь на зміну економіки та зростання онлайн-торгівлі. Паперовий чек часто губиться або взагалі не видається, тоді як цифровий завжди під рукою. Для людей це зручне підтвердження покупки, для бізнесу — менше паперу й витрат, для держави — прозоріші дані без посилення контролю», — зазначив Міністр економіки, довкілля та сільського господарства України Олексій

Соболев.

Запуск єЧеку запланований на 2026 рік і передбачає поетапне впровадження — це експериментальний проект. На першому етапі сервіс працюватиме у форматі пілоту з окремими національними торговельними мережами та банками.

Розробку сервісу здійснює Мінекономіки — у співпраці з Мінцифра і Дія, Мінфін, ДПС, НБУ, банками та платіжними системами.

єЧек є добровільним сервісом і не змінює чинних вимог щодо застосування РРО/ПРРО. єЧек є інструментом надання доступу до інформації про розрахунковий документ, що зберігається у Системі обліку даних реєстраторів розрахункових операцій. Його мета — запропонувати сучасний цифровий стандарт фіскального чека, який відповідає потребам споживачів, бізнесу та держави.

НВ ПРО

ЄВРОПА ВТРАЧАЄ ЗАПАСИ ВОДИ ЧЕРЕЗ ЗМІНУ КЛІМАТУ

Європа, включно з Україною, стрімко втрачає водні ресурси — як поверхневі, так і підземні. Про це свідчить аналіз супутникових даних за 2002–2024 роки, проведений науковцями Університетського коледжу Лондона у співпраці з міжнародними дослідницькими установами.

Дослідження показало різкий регіональний дисбаланс: північ і північний захід Європи стають вологішими, тоді як південь і центр континенту — від Іспанії та Італії до Польщі й України — поступово висихають. Причому тенденція стосується не лише річок і озер, а й ґрунтових вод, які раніше вважалися більш стійкими до посух.

Вчені пов'язують ці зміни з кліматичними процесами: сильні літні зливи збільшують стік і не поповнюють підземні запаси, а м'якші зими зменшують природне відновлення водних ресурсів. За словами експертів, приховані запаси прісної води виснажуються так само швидко, як і надземні.

Європейська комісія у відповідь розробила стратегію водної стійкості, що передбачає підвищення водоефективності щонайменше на 10% до 2030 року та скорочення втрат у водопровідних мережах. Водночас науковці наголошують: без зміни підходів до споживання води — повторного використання, збору дощових опадів і

ощадливого планування забудови — технічні рішення не дадуть очікуваного ефекту.

Фахівці застерігають, що подальше висихання Європи матиме серйозні наслідки для сільського господарства, продовольчої безпеки та екосистем, зокрема й за межами континенту. Кліматичні зміни, які раніше вважали проблемою південних регіонів світу, дедалі відчутніше впливають і на саму Європу.

НВ ПРО

УРЯД СПРОСТИВ ПЕРЕДАЧУ ОПЕРАТОРАМ КЛЮЧОВОГО ОБЛАДНАННЯ

Кабінет Міністрів України ухвалив зміни, які дозволять операторам систем розподілу електричної енергії (ОСР) отримувати в оренду державне енергетичне обладнання без проведення аукціону — на період воєнного стану та протягом шести місяців після його припинення чи скасування.

Йдеться про обладнання, що перебуває на балансі державних підприємств та господарських товариств із державною часткою понад 50%, але не використовується за призначенням і може бути задіяне для нагальних потреб енергосистеми.

Зокрема, це силові трансформатори, високовольтні вимикачі, роз'єднувачі, вводи, силові кабелі.

«Через систематичні обстріли енергетичної інфраструктури в окремих регіонах порушено стабільне постачання електроенергії. Водночас частина підприємств державного сектору перемістила потужності та не використовує окремі об'єкти енергетичної інфраструктури. Ухвалені зміни дадуть змогу швидше передавати таке обладнання операторам систем розподілу — для відновлення та забезпечення подальшого енергопостачання споживачів», — зазначив Міністр економіки, довкілля та сільського господарства України Олексій Соболев.

Змінами передбачено:

для державного майна: передача в оренду ОСР без аукціону; місячна орендна плата — 1 гривня за кожний об'єкт; незалежна оцінка не проводиться.

для майна господарських товариств із державною часткою понад 50%: передача в оренду (найм) ОСР без аукціону; річна плата — 1 гривня на рік.

НВ ПРО

ДЕРЖАВА НАДАЛА ПЕРШІ ВИПЛАТИ В МЕЖАХ ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ РИБНИЦТВА

Два рибогосподарські підприємства у Донецькій та Сумській областях отримали 775,1 тис. грн часткової державної компенсації. Державна підтримка передбачає часткове відшкодування до 30% витрат на придбання та вирощування рибопосадкового матеріалу для зариблення водойм з метою виробництва товарної риби.

Виплати передбачені для підприємств, які займаються розведенням, утриманням та вирощуванням прісноводної риби на деокупованих і постраждалих від бойових дій територіях.

2025 рік став першим роком реалізації програми фінансової допомоги рибництву, яка є складовою державної політики з відновлення аграрного виробництва на постраждалих від війни територіях.

«Запуск програми – це практичний крок для відновлення рибництва на постраждалих територіях. Держава компенсує частину витрат на рибопосадковий матеріал, щоб підприємства могли відновлювати виробництво, планувати роботу та повертатися до повноцінної господарської діяльності», – зазначив заступник Міністра економіки, довкілля та сільського господарства України Тарас Висоцький.

Програма запроваджена відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2024 року № 1409.

НВ ПРО

ПРОДОВЖЕНО ДЕРЖАВНУ ПРОГРАМУ АНТАРКТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ДО 2027 РОКУ

30 грудня Кабінет Міністрів України ухвалив рішення про продовження дії Державної цільової науково-технічної програми досліджень в Антарктиці ще на два роки — до кінця 2027 року. Рішення дає змогу зберегти безперервність і сталість українських полярних досліджень та стабільну присутність держави в одному з ключових регіонів глобальної науки.

Програма охоплює роботу антарктичних експедицій, діяльність станції «Академік Вернадський» та використання науково-дослідного судна «Ноосфера».

Програма передбачає не лише проведення фундаментальних і прикладних досліджень, а й комплекс організаційно-технічних заходів: матеріально-технічне й логістичне забезпечення експедицій, модернізацію антарктичної інфраструктури, участь у міжнародних наукових ініціативах відповідно до рішень Наукового комітету з антарктичних досліджень (SCAR).

Станція «Академік Вернадський» є одним із ключових пунктів довготривалих кліматичних, атмосферних і геомагнітних спостережень в Антарктиці. Ці дані є частиною міжнародних наукових масивів і використовуються для аналізу кліматичних змін, прогнозування погодних процесів та прикладних досліджень.

Важливим складником програми є міжнародна співпраця. У поточному антарктичному сезоні судно «Ноосфера» працює в партнерстві з науковими командами США, Великої Британії, Польщі, Чехії, Мексики та Колумбії. Така взаємодія посилює роль України в міжнародній науковій спільноті та є ефективним інструментом наукової дипломатії.

Продовження програми дає змогу зберегти наукову спадковість, дані та інвестиції держави в полярні дослідження навіть в умовах війни. Після завершення війни уряд планує підготовку та ухвалення нової десятирічної програми полярних досліджень, суттєво розширеної порівняно з чинною.

НВ ПРО

СВІТОВИЙ ПОПИТ НА ВУГІЛЛЯ ОНОВИВ РЕКОРД У 2025 РОЦІ

Світовий попит на вугілля сягне рекордно високого рівня у 2025 році і становитиме 8,85 млрд т (+0,5% р./р.), проте очікується, що він знизиться до 2030 року. Про це йдеться у груднево-му звіті Міжнародного енергетичного агентства (МЕА).

Цьогоріч на світове споживання вугілля вплинули такі основні фактори, як погода, ціни на паливо та політичні рішення. Часто вони спричиняли зміни попиту, що подекуди суперечило останнім тенденціям у країнах чи регіонах.

Ранній і сильний сезон мусонів Індії знизив попит на електроенергію та збільшив виробництво гідроенергії. Щорічне виробництво вугільної

електроенергії в країні за підсумками 2025 року скоротиться в річному обчисленні – лише втретє за останні 50 років.

У Євросоюзі зниження обсягів виробництва гідроенергетики та вітрової генерації призвело до зростання виробництва вугільної електроенергії в першій половині року. Попит на вугілля в ЄС у 2025 році знизиться лише приблизно на 2% р./р.

Згідно з останнім прогнозом МЕА, світовий попит на вугілля стабілізується протягом наступних років, демонструючи поступове зниження до 2030 року. Очікується, що до цього періоду споживання знизиться на 3% порівняно з 2025 роком.

Прогнозують, що світове виробництво електроенергії з вугілля до кінця поточного десятиліття опуститься нижче рівня 2021 року.

Споживання вугілля в найближчі роки може підтримувати значне зростання світового попиту на електроенергію. Його будуть витісняти інші джерела енергії – відновлювальна і ядерна, а також поява на ринку нових обсягів ЗПП.

Використання вугілля в промисловому секторі скорочуватиметься менш ніж на 1% на рік до кінця десятиліття. Очікується, що це незначне падіння буде компенсовано збільшенням кількості заводів із його газифікації, здебільшого в Китаї.

НВ ПРО

НОВІ МИТНІ ПРАВИЛА КИТАЮ: ДЕШЕВІШІЙ ІМПОРТ ДЛЯ ДЕЯКИХ ТОВАРІВ

29 грудня Китай оголосив про коригування тарифів на деякі товари, яке набуде чинності з наступного року, зокрема про зниження імпорتنих мит на сировинні товари, такі як перероблений чорний порошок для літій-іонних акумуляторів.

Країна також зменшить мита на медичну продукцію, включно зі штучними кровоносними судинами та діагностичними наборами для виявлення окремих інфекційних захворювань, йдеться в заяві Комісії з митних тарифів Державної ради Китаю.

Для 935 товарів тимчасові ставки імпорتنих мит будуть нижчими за ставки режиму найбільшого сприяння, що застосовуються до всіх країн-членів Світової організації торгівлі, додає в комісії.

НВ ПРО

НКРЕКП ПІДВИЩУЄ ТАРИФИ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ

Національна комісія з питань енергетики й комунальних послуг вирішила у 2026 році підвищити тарифи на послуги з розподілу природного газу для непобутових споживачів. З 1 січня середньозважений тариф становитиме 1,56 грн за кубічний метр на місяць (без ПДВ), з 1 квітня — 1,89 грн, повідомила комісія на своєму засіданні 19 грудня.

Загальне зростання з квітня порівняно з нинішнім рівнем становитиме 62%.

Основний чинник зростання — підвищення фонду оплати праці для стримування відтоку кваліфікованих кадрів, чия зарплата наразі значно нижча за середню по промисловості (16 000 грн проти 29 000 грн). Частково зростання тарифу також зумовлене падінням річної замовленої потужності.

Тарифи операторів ГРМ не переглядалися з 2021 року.

За цей час відбулося значне зростання вартості товарів і послуг, зменшилися споживання промисловістю й накопичилися технологічні проблеми через зношеність мереж — понад 50% газопроводів мають термін експлуатації 25 років і більше.

Оператори наголошують, що перегляд тарифів необхідний для «виживання» галузі й забезпечення безаварійної роботи.

Перегляд тарифів не поширюється на побутових споживачів у зв'язку з законодавчим мораторієм.

НВ ПРО

УРЯД ПРОСИТЬ РЕГУЛЯТОРА НЕ ПІДВИЩУВАТИ ТАРИФИ НА ВОДУ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ

Кабінет міністрів звернувся до Нацкомісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, (НКРЕКП) із проханням залишити тарифи на водопостачання для побутових споживачів на нинішньому рівні, повідомила Прем'єр-міністерка Юлія Свириденко: «Уряд звернувся до НКРЕКП про відтермінування запланованих тарифних змін. Наша позиція чітка: в умовах війни люди не повинні відчувати додаткового фінансового тиску».

Пані Свириденко також зазначила, що необхідно напрацювати рішення, яке дозволить водоканалам не

накопичувати боргів, одночасно враховуючи інтереси споживачів. За словами Свириденко, таке рішення має спільно опрацювати уряд та енергорегулятор.

GEOnews

ВЕНЕСУЕЛА СКОРОЧУЄ ВИДОБУТОК

Венесуела почала закривати свердловини в регіоні, який містить найбільші у світі родовища нафти, через блокаду адміністрації президента США Дональда Трампа, спрямовану на фінансовий тиск на країну.

Компанія Petroleos de Venezuela SA (PDVSA) розпочала закриття свердловин у поясі Оріноко 28 грудня, оскільки державний нафтопереробний завод (НПЗ) вичерпав свої запаси, а резерви зросли.

PDVSA має на меті скоротити видобуток у поясі Оріноко щонайменше на 25% — до 500 тис. барелів на добу (6/д). Це скорочення становить 15% від загального обсягу видобутку Венесуели, який дорівнює 1,1 млн б/д.

Це рішення стало перевіркою реальності для президента Венесуели Ніколаса Мадуро, який протягом усієї блокади намагався підтримувати експорт — основу економіки країни. Відключення свердловин розглядається як крайній захід через експлуатаційні труднощі й високі витрати на перезапуск.

НВ ПРО

TESLA СКОРОТИТЬ ПОСТАЧАННЯ АВТОМОБІЛІВ НА 15% У IV КВАРТАЛІ

Tesla Inc. опублікувала на своєму вебсайті збірку аналітичних оцінок щодо постачань автомобілів. Середні показники за поточний квартал виявилися більш песимістичними, ніж ті, що зібрані Bloomberg.

За підрахунками Tesla, аналітики в середньому очікують постачання 422 850 автомобілів у IV кварталі — це на 15% менше, ніж роком раніше. Для порівняння, середній прогноз Bloomberg становив 445 061 автомобіль, що на 10% менше у річному вимірі.

Хоча команда зі зв'язків з інвесторами Tesla складала середні оцінки постачань протягом багатьох років, компанія раніше не публікувала ці цифри на своїй сторінці IR. Автовиробник рухається до другого поспіль року зі зниженням продажів: середня оцінка становить 1,6 млн автомобілів, що на

8% менше, ніж торік.

Продажі Tesla різко впали на початку року, коли компанія переобладнала виробничі лінії на кожному зі своїх заводів для оновленої Model Y — своєї найпопулярнішої моделі. Цей період також збігся з тим, що головний виконавчий директор Ілон Маск відігравав поляризаційну роль в адміністрації президента США Дональда Трампа.

У III кварталі постачання зросли до рекордного рівня: американські споживачі поспішили купувати електромобілі до завершення федеральних податкових пільг обсягом \$7 500 наприкінці вересня. На початку поточного кварталу Tesla частково компенсувала втрату стимулів, випустивши спрощені версії позашляховика Model Y й седана Model 3, кожен за ціною менш як \$40 тис..

Попри падіння продажів, акції Tesla готові завершити рік зростанням. Вони піднялися на 14% до закриття понеділка, хоча це нижче за 17% зростання індексу S&P 500.

НВ ПРО

ЛЬОДОВИК СУДНОГО ДНЯ В АНТАРКТИЦІ МОЖЕ ПІДНЯТИ РІВЕНЬ МОРЯ

Льодовик Твейтса в Антарктиці, відомий як «Льодовик Судного дня», стрімко втрачає стабільність. Вчені фіксують прискорений відступ і зростання кількості тріщин у його крижаному шельфі, що послаблює структуру льодовика. За даними супутникових спостережень за 2002–2022 роки, загальна довжина тріщин подвоїлася — з 160 до понад 320 км, що свідчить про зростання внутрішніх напружень.

Дослідження також показують активне танення льоду знизу під впливом теплих океанічних вод та небезпечний зворотний зв'язок, який прискорює руйнування шельфу. У разі обвалу льодовика глобальний рівень моря може підвищитися до 3,3 метра, що становить загрозу для десятків мільйонів людей.

Згідно зі звітом Міжнародної колаборації з вивчення льодовика Твейтса за 2025 рік, його відступ значно прискорився за останні 40 років і, ймовірно, триватиме протягом XXI–XXII століть. Вчені наголошують: стримування зміни клімату та декарбонізація залишаються ключовими умовами уповільнення втрати льоду.

НВ ПРО

У МИКОЛАЄВІ ЗАПУСТИЛИ ПЕРШИЙ ЕТАП ОЧИЩЕННЯ ПИТНОЇ ВОДИ З НОВОГО ВОДОГОНУ

На нових очисних спорудах у Миколаєві запущено перший етап очищення води із застосуванням активованого вугілля. Про це повідомив власник групи «Автострада», яка будує очисні споруди, Максим Шкіль.

«Автострада» завершує будівництво нових очисних споруд для Миколаєва: запущено перший етап очищення води із застосуванням активованого вугілля. [...] Вода з нового водогону вже надходить на блок очищення з активованим вугіллям, яке ефективно абсорбує органічні забруднення, поліпшує органолептичні властивості води (усуває сторонні запахи та покращує смак води). Після цього етапу вода подається на подальше очищення на робочі очисні споруди Миколаєва», – заявив він.

Шкіль розповів, що було встановлено чотири помпи агрегати (250 кВт), кожна помпа перекачуватиме до 2500 кубометрів води за годину.

«Проводимо гідравлічні випробування бетонних резервуарів на герметичність. Протягом наступних місяців виконаємо пусконаладжувальні роботи та організуємо благоустрій», – додав він.

Окрім механічних мікрофільтрів та використання активованого вугілля, передбачається:

застосування корекції рН для стабілізації хімічного балансу води та створення кращих умов для перебігу процесу коагуляції;

окиснення і знезараження сучасними реагентами;

коагуляція та флокуляція, під час яких домішки укрупнюються для подальшої фільтрації;

остаточне знезараження та накопичення у резервуарах, після чого вода спрямовується на наявні міські очисні споруди.

Автоматизована система в режимі реального часу відстежуватиме 18 параметрів якості води та самостійно регулюватиме кількість реагентів.

Шкіль також зазначив, що на будівництво разом з проектними рішеннями пішло чотири місяці.

«Це надшвидкий темп! Команда

працювала в режимі 24/7. Усі роботи було виконано виключно власними силами компанії, без залучення субпідрядних організацій. Такий повний цикл внутрішніх виробничих процесів забезпечує державі реалізацію масштабних проєктів за короткий термін з суттєвою економією бюджетних коштів», – додав він.

Під час реалізації проєкту миколаївського водогону «Автострада» надала знижку в розмірі понад 2,5 млрд грн, написав Шкіль.

«Саме завдяки суттєвій економії вдалося збудувати нову очисну станцію. Таким чином жителі Миколаєва отримали не лише сучасний магістральний водогін, а й новітні очисні споруди європейського зразка», – заявив бізнесмен.

- Будівництво водогону до Миколаєва загальною протяжністю близько 136 км повністю завершили на початку вересня. Тепер місто отримує воду не з Дніпра, а з Південного Бугу.

- На початку жовтня місто вперше з весни 2022 року централізовано отримало прісну воду. Новий водогін під'єднали до мереж Миколаївводоканалу, але доки не добудовані нові очисні споруди, пити воду не рекомендують.

- Мінрозвитку повідомляло, що питну воду у Миколаєві централізовано почнуть подавати навесні 2026 року.

GEOnews

СХВАЛЕНО ОНОВЛЕНУ ДОВГОСТРОКОВУ СТРАТЕГІЮ НИЗЬКОВУГЛЕЦЕВОГО РОЗВИТКУ

Міжвідомча робоча група (МРГ) з питань координації подолання наслідків зміни клімату в рамках ініціативи Європейської Комісії «Європейський зелений курс» під головуванням Віцепрем'єр-міністра України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Тараса Качки схвалила проєкт оновленої Довгострокової стратегії розвитку України до 2050 року.

Стратегія визначає середньострокові цілі державної кліматичної політики та їхні цільові показники, зокрема щодо збільшення поглинання і зменшення обсягів викидів парникових газів. Стратегічна ціль, визначена в Законі України «Про основні засади

державної кліматичної політики», – це досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року.

29 жовтня 2025 р. Кабінет Міністрів України схвалив Другий Національно визначений внесок (НВВ) до Паризької угоди. Він передбачає скорочення викидів більш ніж на 65% від рівня 1990 року до 2035 року. Ціль оновленої Стратегії повністю узгоджена з новим НВВ.

Оновлена Стратегія задає чіткий, науково обґрунтований курс для трансформації української економіки у напрямі сталого розвитку. В умовах повоєнного відновлення та одночасного руху до ЄС саме ця Стратегія забезпечить узгодженість державної політики із зобов'язаннями за Паризькою угодою, з новим Національно визначеним внеском (НВВ) та з вимогами європейських кліматичних acquis. Фактично, Стратегія є основою для «зеленої» модернізації економіки й одним із документів, що визначатимуть поступ України на шляху до євроінтеграції.

У Стратегії проведено комплексну оцінку інвестиційних потреб для досягнення поставлених цілей, а також визначені можливі джерела фінансування, зокрема інструменти «зеленого фінансування» та механізми Паризької угоди. Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України вже працює над впровадженням відповідних інструментів. Зокрема, щодо декарбонізації промисловості та доступу до міжнародних фінансових механізмів через запровадження системи торгівлі викидами та ринкових механізмів статті 6 Паризької угоди.

Документ розроблено відповідно до вимог Закону України розроблено «Про основні засади державної кліматичної політики» та відповідного доручення Прем'єр-міністра України. Оновлення Стратегії передбачене міжнародними зобов'язаннями України в межах Паризької угоди та є частиною процесу наближення нашого кліматичного законодавства до права Європейського Союзу.

Проєкт підготував Інститут економіки та прогнозування НАН України за підтримки Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні. До роботи було залучено понад 20 національних та міжнародних експертів.

GEOnews